

PFF

PFF-VEILEDER

Rettigheter og plikter som NÆRINGSDRIVENDE

Versjon: 20.09.2023

JOBBE SOM SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE

Før en bestemmer seg for å begynne som privatpraktiserende fysioterapeut, vil momentene om rettigheter og plikter nevnt nedenfor være verdt å vurdere.

En må også være klar over, at det å drive en virksomhet krever tilstedeværelse og engasjement nær 365 dager i året. Driften må være tilnærmet kontinuerlig for at din virksomhet skal være en faktor innbyggerne i nærmiljøet regner med. Det er derfor nødvendig at du ikke er mye borte pga. sykdom eller andre årsaker, at du er utholdende og tålmodig. Selvdisciplin og evnen til ikke å ta på seg oppgaver utover det du makter er også egenskaper du må mene og besitte. Er dette grunnlaget til stede, er det basis for å gå videre med planene, som i detaljer blir presentert i det følgende.

Nedenfor kan du lese om forskjellige forhold ved å være selvstendig næringsdrivende.

Rettigheter og plikter som næringsdrivende

Selvstendig næringsdrivende har ikke de samme rettighetene i forhold til arbeids- og sosiallovgivningen som lønnstakere. Driver du avgiftspliktig virksomhet, skal de registreres i merverdiavgiftsmanntallet, sende inn omsetningsoppgaver og betale inn merverdiavgift. Honorar ved ytelse av helsetjenester er ikke merverdiavgiftspliktig. De fleste næringsdrivende har regnskapsplikt og revisjonsplikt. Forskuddspliktige næringsdrivende betaler forskuddsskatt fire ganger i året. Næringsdrivende kan ha egne ansatte og må da forholde seg til det regelverket som gjelder for arbeidsgivere, blant annet arbeidsmiljøloven.

RETTIGHETER

Rettighetene som næringsdrivende har er listet opp nedenfor:

Sykeforsikring gjennom NAV

Næringsdrivende rett til stønad ved sykdom gjennom NAV. Denne grunnleggende retten dekker 80 % av din pensjonsgivende inntekt – med et tak på 80 % av 6 G. Taket gjelder summen av lønnsinntekt og sykedagpenger. Denne «forsikringen» har du automatisk du trenger ikke melde fra eller tegne den dersom du er næringsdrivende. [Les om dette her!](#)

I tillegg tilbyr NAV en frivillig påbygging av denne forsikringen til dekning av 80 % av 6 G fra 1. sykefraværsdag, 100 % av 6 G fra 17. sykefraværsdag eller 100 % dekning av pensjonsgivende inntekt fra 1. sykefraværsdag. Klikk her for å finne [grunnbeløpet](#).

Disse 3 alternativene koster henholdsvis 2,5 %, 1,3 % og 9,0 % av næringsinntekten opptil 6G. For en næringsinntekt på 6G pr. 1. mai 2023 vil premien da variere mellom kr. 9 252 og kr. 64 055 pr. år. Du kan lese nærmere om disse tilleggsdekningene [her](#). PFF registrerer at dette er en meget dyr forsikring som i tilfelle du samtidig har et ansettelsesforhold får utbetalingen redusert med utbetalt lønn og sykedagpenger i ansettelsesforholdet. Det kan da lønne seg å vurdere en sykeavbruddsforsikring gjennom [PFF's forsikringsordning](#). Du kan lese nærmere om sykepenger mv. på [NAV sin hjemmeside](#).

Frivillig yrkesskadetrygd via NAV

Yrkesskadedekning gir rett til særytelser ved yrkesskade.

Personer under 67 år som i sin ervervsmessige virksomhet har en forventet årsinntekt som overstiger folketrygdens [grunnbeløp](#), kan tegne frivillig yrkesskadetrygd.

Frivillig yrkesskadetrygd for selvstendig næringsdrivende og frilansere tegnes for minst ett kalenderår.

Frivillig yrkesskadetrygd gjennom NAV koster 0,4 % av næringsinntekten eller kr. 4 000 pr. år med kr. 1 mill. i næringsinntekt. PFF anbefaler at du tegner denne forsikringen. [Les mer her](#).

Arbeidsmiljøloven

Næringsdrivende har ingen rettigheter i forhold til arbeidsmiljøloven. En næringsdrivende som ansetter arbeidstakere, vil være arbeidsgiver, og er derfor pålagt å følge krav til arbeidsmiljø og tilsetningsforhold. Arbeidsmiljøloven er også delvis gjort gjeldende for enmannsvirksomheter, blant annet innen bygg- og anleggsbransjen.

Ferie og feriepenger

Næringsdrivende har ikke krav på ferie eller feriepenger. Her finnes ingen "motpart" å rette kravet mot, men som arbeidsgiver, har næringsdrivende plikter.

Lønnsgarantiordningen

Næringsdrivende har ikke krav på stønad gjennom lønnsgarantiordningen.

Permittering

Næringsdrivende har ingen rettigheter i forhold til permitteringslønnsloven, men som arbeidsgiver har næringsdrivende plikter.

Dagpenger

Næringsdrivende har som hovedregel ikke krav på dagpenger ved arbeidsledighet. Dersom du er arbeidsledig og ønsker å etablere egen bedrift kan du søke om å beholde dagpengene under planleggingen og etableringen. [Les om dette her.](#)

PLIKTER

Merverdiavgift

Drift av fysioterapipraksis er vanligvis ikke MVA-pliktig, men dersom du utfører andre tjenester eller selger varer kan det oppstå avgiftsplikt. [Les nærmere om dette her.](#)

Næringsdrivende som har omsetning av varer eller avgiftspliktige tjenester, skal melde fra om sin virksomhet til fylkesskattekontoret. Den næringsdrivende har rett og plikt til å bli registrert i avgiftsmanntallet når avgiftspliktig omsetning i virksomheten har oversteget 50 000 kroner i løpet av en periode på 12 måneder.

Skatteplikt

Næringsdrivende skal føre regnskap og levere [skattemelding med næringsopplysninger](#). Her skal alle inntekter og kostnader tas med. I noen tilfeller vil den som har fått utført arbeidet, være forpliktet til å innberette utbetalingen til likningsmyndighetene. Les om oppstart som næringsdrivende [HER](#) og hva som skal til for at virksomheten kan registreres som næring og få fradrag for sine kostnader. Det handler blant annet også om hvordan du dokumenterer inntekter og utgifter, og plikten til bokføring.

Det beregnes skatt av netto næringsinntekt, og det skal beregnes en personinntektsdel av næringsinntekten. Beregningen foretas i skjema for beregning av personinntekt, som skal leveres sammen med skattemeldingen. Personinntekt danner grunnlaget for trygdeavgift og toppskatt. For mer informasjon, [Les nærmere om personinntekt her.](#)

Skattemelding for enkeltpersonforetak

Bokføringsplikten innebærer løpende registrering av økonomiske transaksjoner gjennom året, og utarbeidelse av et årsregnskap. Alle som har plikt til å levere næringsoppgave eller omsetningsoppgave for merverdiavgift har bokføringsplikt. Dette gjelder både enkeltpersonforetak, ansvarlig selskap og aksjeselskap.

[Les nærmere om bokføringsplikten her.](#)

Revisjonsplikt

Det er ikke revisjonsplikt for enkeltpersonforetak som driver næringsvirksomhet, men selskaper er revisjonspliktige dersom omsetningen overstiger 7 millioner i driftsinntekter, under 27 mill. i balanse og ansatte som utfører maksimalt 10 årsverk.

[Les om revisjonsplikt her.](#)

Forskuddsskatt

Næringsdrivende som er forskuddspliktige skal betale forskuddsskatt til skatteoppkreveren. Forskuddsskatten betales over fire terminer. Det er likningskontoret som skriver ut forskuddsskatten på bakgrunn av tidligere inntekt. Nye næringsdrivende tar kontakt med likningskontoret for å få skrevet ut forskuddsskatt i forhold til forventet personinntekt. [HER](#) kan du lese mer om forskuddsskatt for forskjellige foretak. Dersom du vil unngå å få en stor skatteregning for de to første årene etter at du har startet opp er det tilrådelig å [søke om](#) og betale forskuddsskatt i forhold til forventet inntekt.

Trygdeavgift

Næringsdrivende skal betale [trygdeavgift til folketrygden](#) etter høy sats (11,1 prosent). Høy sats skal betales av personinntektsdelen av næringsinntekt. For pensjonister, de som driver jordbruk, skogbruk, fiske og pass av barn i barnepassers hjem, når barnet er under 12 år eller har særlig behov for omsorg eller pleie er det lavere satser. Satsene gjelder for året 2023, [HER](#) kan du se satsene for flere år:

Forsikring

Som helsepersonell har du plikt til å være dekket av NPE, [Norsk Pasientskadeerstatning](#).

Dersom du har 100 % driftstilskudd er det ikke nødvendig å melde fra, du er dekket i hele arbeidstiden fordi du har offentlig tilskudd. Jobber du utover avtaletiden som «helprivat» må du betale en ekstra avgift for denne virksomheten på linje med det som fremkommer i avsnittet nedenfor.

Dersom du har en deltidspraksis i kommunen og jobber utover dette, eller om du ikke har avtale i det hele tatt skal du melde fra til NPE om virksomheten din, og vil da måtte betale premie beregnet ut fra omfanget av den avtaleløse virksomheten.

Les nærmere om dette under [Tilskuddsplikt for Privat helsetjeneste](#).

Har du ansatte kan det være pålagt å tegne yrkesskade- og pensjonsforsikring. Les om dette her.

[Yrkesskade- og pensjonsforsikring \(OTP\)](#)

Det er klokt å forsikre virksomheten sin mot skader, avbrudd og sykdom. Les mer om PFF sine forsikringsordninger [HER](#).

OM REGNSKAPSFØRER

Næringsdrivende fysioterapeuter har ikke plikt til å ha regnskapsfører, men kan selv føre regnskapene.

PFF anbefaler likevel at man ved etablering av praksis tar kontakt med en regnskapsfører og får hjelp ved etableringen av foretaket. En regnskapsfører har god oversikt over hvilke krav som stilles til regnskap, innlevering av meldinger til Altinn, Brønnøysundregistrene, Skatteetaten og andre offentlige instanser.

Dersom foretaket har ansatte vil det også være en stor lettelse at regnskapsføreren håndterer lønningene og innberetter disse.